

Els germans Badia eren antifeixistes

written by Carles Herèdia Crusells | 18 d'agost de 2021

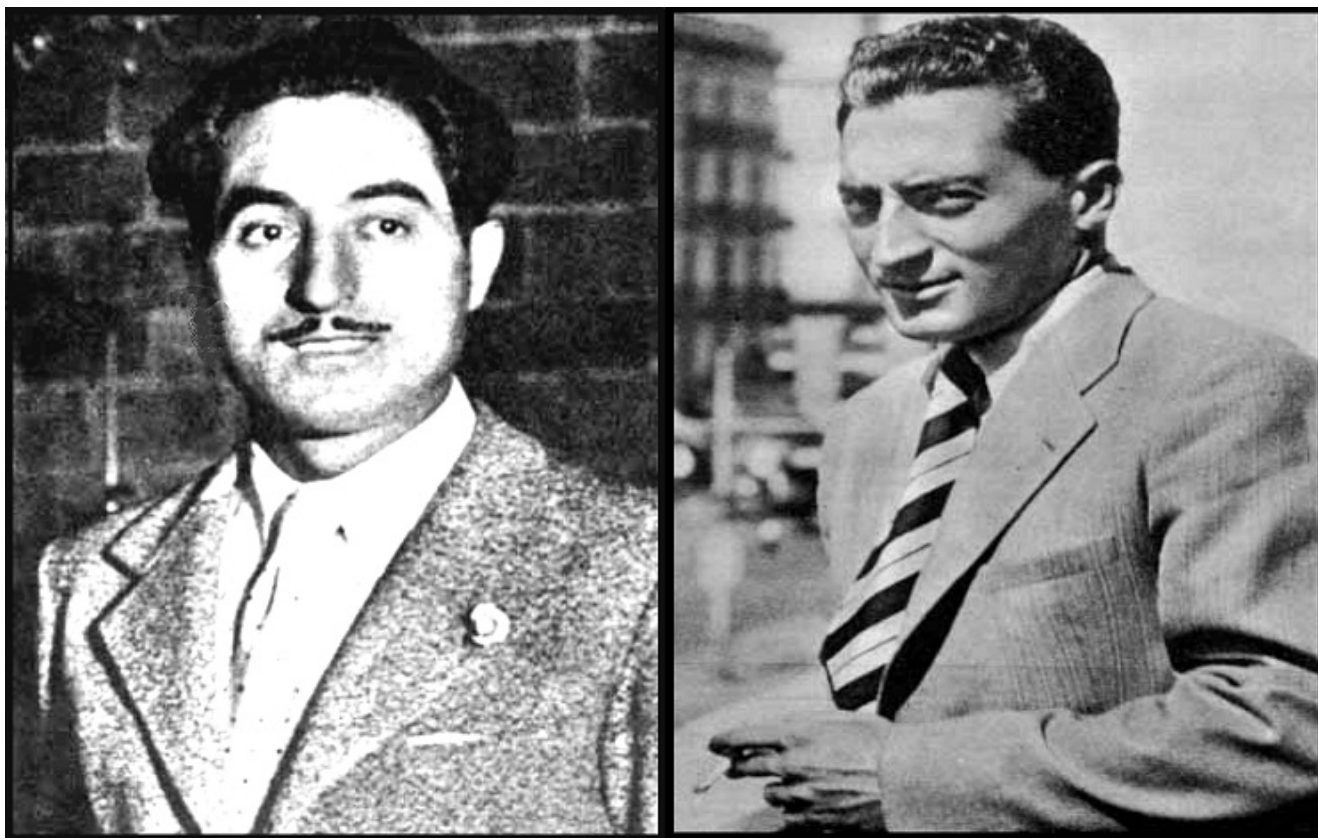
Reedició de l'article inicialment publicat el 18/5/2018

Aquests darrers dies se n'ha parlat molt dels germans Badia, amb total desconeixement i com a arma llancívola per a atacar la investidura de Quim Torra. Entre les bestieses que s'han dit en destaca, per sobre de tot, la de qualificar-los de feixistes. Evidentment que la figura dels germans Badia és controvertida, com també ho és el temps que van viure, i fins i tot se'ls pot acusar d'alguns punts foscos, però mai d'haver abraçat el feixisme. Toca parlar, doncs, d'un tema complicat i trencar certs dogmes.

Els germans Badia, sobretot en Miquel, provenien de la lluita insurreccional contra la dictadura de Primo de Rivera i per la consecució d'un Estat Català. En aquell moment mantenien una bona relació amb l'anarcosindicalisme, sobretot amb l'original, el dels anys 20, que va arribar a tenir 500.000 afiliats a Catalunya. L'abril del 1931, però, amb la proclamació de la República, es van assentar les bases perquè tot això canviés. Mentre els Badia, grans admiradors de Macià, consideraven com a prioritat defensar la República, entesa com una conquesta social i nacional i com a primer pas per a aconseguir noves fites, la CNT d'aquell moment, dominada pels sectors de la FAI, apostaven per a fer caure la República i implantar el comunisme llibertari. El xoc estava garantit.

Es tractava doncs d'un xoc per estratègies, i no pas perquè Badia, o ningú, tingués simpaties feixistes. Eren uns temps foscos, per posar un exemple a l'altra banda, estan més que documentats els contactes i complicitats entre els sectors més antimarxistes i contraris al catalanisme de la CNT amb la Falange de José Antonio.

La situació econòmica, encara marcada per la crisi del 29, encara complicava més la situació. Els mateixos anarquistes s'enfrontaven a trets, entre la FAI i els *trentistes*, que apostaven més pel sindicalisme clàssic. Per la seva banda, les Joventuts d'Esquerra d'Estat Català, mitjançant Badia, creaven els Escamots, emmirallats en la lluita irlandesa. Rivals polítics i revistes satíriques com *El Be Negre* els comparaven amb els feixistes italians. Badia responia dient que justament aquells escamots eren per combatre el feixisme. Sigui com sigui, la polèmica, a la qual s'agafen avui dia per a manipular, ja estava servida.

Els germans Badia: En Josep i en Miquel Badia.

L'any 1933, els Escamots i els sectors més durs de la FAI, que ja s'havien encarregat dels *trentistes*, es disputaven qui tallava el bacallà al carrer i els enfrontaments anaven creixent. Aquesta enemistat creixent va portar a Badia a cometre, al meu entendre, un dels seus principals errors: fer que els Escamots conduïssin els tramvies de Barcelona durant una vaga l'any 1933 que paralitzava la ciutat. Si bé el motiu

era defensar les competències republicanes i el control republicà de l'Ajuntament de Barcelona que tant havien costat d'aconseguir, aquell fet era una pràctica d'esquirolatge.

I per posar-hi més llenya al foc, Miquel Badia va ser durant sis mesos Cap de Serveis d'Ordre Públic de la Generalitat. Durant aquests mesos va perseguir les màfies del joc, proxenetes, l'estafa i els robatoris, amb l'epicentre al conegut com a *barri xino* de Barcelona, amb els quals els sectors més incontrolats de la FAI hi estaven relacionats. Malgrat que algunes d'aquestes activitats eren contràries als ideals anarquistes, aquests individus eren tolerats perquè provenien de fons a l'organització. Federico Vázquez Osuna té amb el llibre *Anarquistes i baixos fons: poder i criminalitat a Catalunya* una molt bona aproximació a aquest tema, que també va ser tractar pel periodista Josep Maria Planes en l'article "Gàngsters a Barcelona". Article que li costà la vida. Airejar la veritat no podia sortir gratis.

Els Fets d'Octubre del 34, on els Escamots lluitaren frec a frec amb les forces obreristes marxistes, amb les quals mantenien bona relació, van trencar aquesta història. El 1936 la CNT va canviar la seva estratègia d'insurrecció contra la República i va abraçar una estratègia d'entesa amb les forces republicanes. Semblava que els anys més foscos d'enfrontaments s'havien acabat.

Quedava, però, l'última *vendetta*. El 28 d'abril del 1936 Miquel i Josep Badia van ser assassinats quan sortien de casa. L'enterrament va ser multitudinari i hi van assistir membres del Broc Obrer i Camperol, Partit Català Proletari i altres forces d'esquerres. Socors Roig Internacional condemnava l'assassinat d'aquests antifeixistes. No semblava pas l'enterrament d'uns feixistes, com alguns defensaven.

Els seus assassins no van tenir gaire millor sort. Implicat per abusos i assassinats de pagesos al Front d'Aragó, Lucio Ruano, qui va disparar a Josep Badia, va ser condemnat a mort

per la CNT. Va acabar sent assassinat per ordres de Justo Bueno, amic i autor dels trets a Miquel Badia. El motiu d'aquest crim estaria relacionat amb els diners robats al pilot francès Jean-Marie Moreau, que volia vendre un disseny d'avió a la República i va ser enganyat i assassinat per Bueno i els seus. Durruti va apartar de la seva columna a Bueno, que va ser empresonat per la República per assassinats, robatoris i acumulació de riquesa. Va aconseguir escapar de la presó i ja sota domini franquista, va ser curiosament perdonat pels seus tribunals. L'atzar, però, va fer que es topés per la Rambla amb dos policies de carrera, que ja ho eren durant la República i que havien treballat amb Miquel Badia. Va intentar eludir la pena dient que tot el que havia fet era contra el comunisme i el separatisme, però no li va servir de res. Va ser executat.

Eren, sens dubte, temps foscos, al més pur estil Peaky Blinders a la catalana. Es pot entendre o prendre partit per uns o altres, o ser imparcial, fins i tot acusar-los de repressors. Uns i altres ho van ser. Però el que no es pot fer mai és acusar de feixistes als germans Badia. Perquè no ho van ser, perquè el van combatre i perquè la seva gent lluità a les trinxeres contra el franquisme fins a les darreres conseqüències.